

АКАДЕМІЯ ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН І ТУРИЗМУ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Голова приймальної комісії

В.В. Буяшенко

«1» березня 2018 р.

ПРОГРАМА
фахового випробування
для вступу на 3 курс
для здобуття ступеня «Бакалавр»
спеціальність **073 Менеджмент**

Затверджено на засіданні приймальної комісії
(протокол №1 від «01» березня 2018 р.)

Київ – 2018

Зміст

	стор.
Вступ.....	3
1. Опис основних розділів програми.....	3
2. Орієнтовний перелік питань, які виносяться на випробування.....	5
3. Структура екзаменаційного білету.....	6
4. Критерії оцінювання відповідей вступника.....	6
5. Рекомендована література.....	7

Вступ

Програма всупного екзамену призначена для осіб, які вступають на 3 курс за напрямом підготовки – 6.030601 менеджмент на основі раніше здобутої вищої освіти ОКР «молодший спеціаліст» з галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування».

Цією програмою передбачається перевірка знань студентів з фахової дисципліни – «Основи менеджменту» (менеджмент, яка формує їх майбутній фах. По дисципліні поданий перелік основних питань. Також програма містить список рекомендованої літератури, приклад білету і критерії оцінювання відповідей вступника.

1.Опис основних розділів програми

Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту.

Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Сутність категорій “управління” та “менеджмент”. Менеджмент як система наукових знань та як мистецтво управління. Спільне та відмінне між менеджером та підприємцем. Рівні управління, групи менеджерів. Сфери менеджменту.

Тема 2. Історія розвитку менеджменту

Історія управлінської думки у світі та в Україні і передумови виникнення науки управління. Класичні теорії менеджменту: школа наукового управління; класична (адміністративна) школа управління; школа людських відносин; школа поведінських наук; емпірична школа, школа “соціальних систем”, нова школа. Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесний підхід; системний підхід; ситуаційний підхід. Внесок у розвиток управлінської науки зарубіжних та вітчизняних вчених.

Розвиток управлінської науки в Україні та особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні.

Тема 3. Організації як об’єкти управління

Поняття організації та ознаки організації. Внутрішнє середовище організації, взаємозв’язок внутрішніх змінних. Загальні риси організацій: ресурсний, вертикальний та горизонтальний поділ праці, залежність від зовнішнього оточення, об’єктивність управління, структуризація.

Зовнішнє середовище організації: фактори прямої та непрямої дії. Загальні характеристики зовнішнього середовища: об’єктивність, взаємозв’язок факторів, складність, динамічність, невизначеність. Оцінка факторів зовнішнього середовища. Еволюція організації. Концепції життєвого циклу організації.

Тема 4. Функції та технологія менеджменту

Сутність функцій менеджменту : планування, організаційна, мотивування, контролювання, регулювання. Особливості формування функцій менеджменту. Класифікація і характеристика функцій менеджменту. Загальні (основні), конкретні (спеціальні) функції менеджменту. Динамічний взаємозв’язок конкретних і загальних функцій. Механізм реалізації конкретних функцій менеджменту на засадах використання загальних.

Тема 5. Методи менеджменту та умови прийняття управлінських рішень

Сутність та класифікація методів менеджменту. Методи менеджменту як сукупність способів впливу керуючої системи управління на керовану. Економічні методи менеджменту. Адміністративні методи менеджменту. Соціально-психологічні методи менеджменту.. Механізм взаємодії методів, принципів та функцій менеджменту.

Сутність управлінських рішень. Управлінське рішення як результат управлінської діяльності. Умови прийняття управлінських рішень та фактори, що впливають на процес їх прийняття.

Тема 6. Основні теорії мотивації

Організація як соціальна система. Значення людського фактора в управлінні. Унікальність особистості працівника. Поняття мотивації. Взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей і дій працівника в моделі процесу мотивації.

Сутність змістового підходу до мотивації. Теорія «ієрархії потреб» А.Маслоу. Теорія ERG К.Альдерфера. Теорія потреб Д.Мак-Клеланда. Теорія «мотиваційної гігієни» Ф.Герцберга.

Сутність процесного підходу до мотивації. Теорія «сподівань» В.Врума. Теорія справедливості С. Адамса. Модель Портера-Лоулера.

Тема 7. Лідерство

Поняття лідерства. Класифікація підходів до розуміння лідерства. Лідерство як сукупність певних рис характеру керівника.

Поняття «група» в організації. Вплив групи на поведінку індивідумів в організації. Причини виникнення груп в організації. Стадії процесу формування груп в організації. Модель групової поведінки Дж.Хоманса. Формальні та неформальні групи. Типи формальних груп: група керівника; робоча (цільова) група; комітет (комісія). Особливості управління формальними групами в організації. Особливості неформальних груп. Розподіл ролей між членами групи. Фактори, що впливають на ефективність діяльності груп в організації.

Тема 8. Комунікації

Поняття комунікації та її роль у системі управління. Процес комунікації; модель; основні етапи (ідея; кодування повідомлення; передавання повідомлення; сприйняття повідомлення; декодування повідомлення; розуміння); основні елементи (відправник; повідомлення; канал зв'язку; одержувач). Зворотний зв'язок та «шум» у процесі комунікації.

Міжособистісні комунікації. Методи комунікації (усний; письмовий; невербальний), їх переваги та недоліки. Міжрівневі комунікації: згори донизу; знизу нагору; горизонтальні; діагональні. Формальні та неформальні комунікації. Комунікаційні мережі.

Перешкоди на шляху до ефективної комунікації: фільтрація; вибіркоче сприйняття; семантичні перешкоди; поганий зворотний зв'язок; соціокультурні відмінності відправника та одержувача повідомлення; інформаційні перевантаження. Шляхи подолання перешкод. Стратегії підвищення ефективності комунікацій.

Тема 9. Система й процес контролю

Поняття контролю та його місце у системі управління. Етапи процесу контролю: вимірювання процесів; порівняння фактичного виконання зі стандартами; оцінка та реакція. Модель процесу контролю. Види управлінського контролю: випереджальний контроль; поточний контроль; заключний контроль. Основні характеристики ефективної системи контролю: точність; своєчасність; економічність; гнучкість; обґрунтованість критеріїв; стратегічна спрямованість; множинність критеріїв. Дисфункціональний ефект системи контролю.

Модель процесу контролю поведінки працівників. Методи оцінки виконання. Прямий управлінський контроль: мотивація, дисципліна, винагорода. Замінники прямого управлінського контролю: селекція кадрів, формалізація, організаційна культура.

Тема 10. Ефективність менеджменту

Сутність результативності та ефективності менеджменту. Економічна, організаційна та соціальна ефективність управління.

Тема 11. Інформаційні системи та їх роль у менеджменті

Поняття і мета створення ІСМ. Основні етапи створення інформаційних систем менеджменту. Класифікація інформаційних систем. Структура інформаційних систем менеджменту, функціональна та забезпечувальна частина. Характеристика складових інформаційних систем менеджменту. Перспективні засоби і напрями розвитку інформаційних систем менеджменту для підприємств різних напрямків діяльності.

2. Орієнтовний перелік питань, які виносяться на випробування

1. Поняття і суть менеджменту.
2. Еволюція теорії менеджменту.
3. Сучасні підходи до менеджменту.
4. Типи моделей і організацій менеджменту.
5. Методи управління.
6. Принципи управління.
7. Поняття управлінських рішень та їх класифікація.
8. Моделювання управлінських рішень.
9. Суть і природа керівництва та лідерства.
10. Конфлікт, його типи і причини.
11. Менеджер і його роль в організації.
12. Рівні менеджменту.
13. Зовнішнє і внутрішнє середовище організації.
14. Організаційні структури управління.
15. Загальна характеристика функцій управління.
16. Функція планування.
17. Функція мотивації.
18. Делегування повноважень.

19. Поняття лідерства.
20. Поняття групи і стадії процесу формування групи в організації.
21. Фактори, що впливають на ефективність діяльності групи в організації.
22. Поняття комунікації та її роль у системі управління.
23. Методи комунікації та перешкоди на шляху їх ефективності.
24. Суть функції контролю.
25. Управління як категорія.
26. Поняття організації як системи. Різновиди організацій та їх риси.
27. Еволюція кадрового менеджменту у XX ст.
28. Підходи до управління людьми в організації.
29. Класифікація інформаційних систем у менеджменті.

3. Структура екзаменаційного білету

Екзaminaційний білет складається з трьох теоретичних питань.

Приклад екзаменаційного білету:

1. Сутність менеджменту.
2. Поняття лідерства.
3. Організаційні структури управління.

4. Критерії оцінювання відповідей вступник

Знання вступників з кожного питання оцінюються за чотирьохбальною шкалою:

- "відмінно" (5)
- "добре" (4)
- "задовільно" (3)
- "незадовільно" (2)

При чому оцінка за практичну частину завдання повинна бути не нижче загальної оцінки, основу якої складає вміння грамотно застосовувати теоретичні знання при виконанні практичних питань.

Оцінка "відмінно" ставиться у тому випадку, коли вступник глибоко і вичерпно знає предмет, основну (обов'язкову) літературу за програмою дисципліни, повно, чітко і грамотно відповідає на питання в обсязі програми.

Оцінка "добре" ставиться в тому випадку, коли вступник твердо знає предмет, основну (обов'язкову) літературу за програмою дисципліни, впевнено відповідає на питання в обсязі програми, при цьому за деякими показниками є недоліки непринципового характеру, якість відповідей вступника у відношенні точності і чіткості викликає зауваження чи виправлення членів комісії у вигляді виправлень і навідних запитань..

Оцінка "задовільно" ставиться в тому випадку, коли вступник виявив знання лише основного матеріалу, але не знає деталей питання, невпевнено вміє використовувати отримані знання для пояснення поставлених питань, а для одержання правильних відповідей потрібна була допомога членів комісії у вигляді виправлень і навідних запитань.

Оцінка "незадовільно" ставиться в тому випадку, коли вступник має поверхневе уявлення по заданому питанню.

Обговорення результатів іспиту у відношенні до кожного вступника проводиться на закритому засіданні предметної комісії. При визначенні підсумкової оцінки члени комісії користуються обчисленням її як середнього арифметичного показника. Рішення про оцінку приймається відкритим голосуванням, в якому приймає участь тільки склад даної комісії, простою більшістю голосів. При рівній кількості голосів, голос голови комісії є вирішальним.

Результати здачі іспиту оголошуються вступникам у день затвердження протоколів приймальної комісії.

5. Рекомендована література

1. Виноградський М. Д. Організація праці менеджера. – К.: Кондор, 2002. – 518 с.
2. Виханский О.С., Наумов А.И. Менеджмент. – М.:Гардарики, 2002. – 224с.
3. Вовчак І. С. Інформаційні системи та комп'ютерні технології в менеджменті. – Тернопіль: Карт-бланш, 2001. – 338с.
4. Гріфін Р., Яцура В., Олесевич Д. Основи менеджменту. – Львів: БАК, 2002. – 624 с.
5. Друкер П. Эффективное управление. Экономические задачи и оптимальные решения. – М.: Фаир – Пресс, 1998. – 288 с.
6. Інформаційні системи і технології в економіці/За ред. В.С.Пономаренка – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 296с.
7. Крушельницька О.В., Мельничук Д.П. Управління персоналом.– К.: Кондор, 2003. – 296 с.
8. Мескон М. Х. Альберт М. , Хедоури Ф. Основы менеджмента. – М.: Дело, 1992. – 701 с.
9. Немцов В. Д., Довгаль Л. Є., Сінюк Г. Ф. Менеджмент організацій. – К.: ТОВ «УКПК ЕксОб», 2002. – 392 с.
- 10.Осовська Г.В. Основи менеджменту. – К.: Кондор, 2003. – 556с.
- 11.Управление организацией /За ред. А.Г. Поршнева и др.–М., 2000. – 669с.
- 12.Управління персоналом./ Виноградський М.Д., Беляєва С.В., Виноградська А. М., Шканова О. М. – К.: ЦУЛ, 2008.-305с.
- 13.Шегда А.В. Основы менеджмента. – К.: Тов-во «Знання», КОО, 1998. – 512 с.